

MOTIONER

VÄCKTA HOS

STOCKHOLMS STADSFULLMÄKTIGE ÅR 1917.

N:r 33.

Av herrar von Koch och Tengdahl, om årligt anslag till Hjälpföreningen för psykiskt sjuka, för bedrivande i Stockholm av dispensär- och annan hjälpverksamhet.

Till Stockholms stadsfullmäktige.

Sedan 1912 finnes i Stockholm en av privata medel underhållen, på initiativ av doktor Olof Kinberg och fru Else Kleen—von Horn grundad kuratorsinstitution för att hjälpa på sjukhusen vårdade sinnessjuka vid tillvaratagandet av deras ekonomiska och juridiska rättigheter. Över denna verksamhet, som under de 5 år den ägt bestånd utvidgats alltmer, har kuratorn fröken G. Rodhe lämnat årsberättelser, vilka i avskrift bifogas.

För att möjliggöra en verksamhet i större skala efter samma princip och därjämte även en dispensärverksamhet för psykiskt sjuka i stil med de redan tidigare för tuberkulösa och för alkoholister inrättade, har nyligen bildats en förening: »Hjälpföreningen för psykiskt sjuka», vars program och stadgar bifogas.

Enligt beräkning kräves för verksamhetens upprätthållande ett belopp av omkring 10,000 kronor, varav 3,500 kronor äro avsedda att anskaffas på privat väg. För täckandet av återstoden måste föreningen söka erhålla offentligt understöd. Med hänsyn till att det nu ifrågasatta hjälparbetet kan betraktas som ett komplement till kommunens vårdande verksamhet för sinnessjuka, och under framhållande av att ett sådant arbete torde komma att verka förebyggande och sålunda minska stadens utgifter för sjuk- och fattig-

vård, synes detsamma med fog böra kunna påräkna understöd av Stockholms stad.

Undertecknade få därför hemställa, att stadsfullmäktige behagade bevilja ett årligt anslag av sex tusen fem hundra (6,500) kronor till »Hjälpföreningen för psykiskt sjuka», för att densamma skall i Stockholm bedriva dispensär- och annan hjälpverksamhet.

Stockholm den 21 maj 1917.

G. H. von Koch.

Knut Tengdahl.

Bil. I.

Stadgar för »Hjälpföreningen för psykiskt sjuka».

§ 1.

Föreningens uppgift är att i Stockholm utöva en social hjälp- och understödsverksamhet bland mindre bemedlade psykiskt sjuka.

§ 2.

Till främjande av denna sin uppgift vill föreningen

1) söka åstadkomma ett verksamt samarbete med de offentliga sjukhusen och med andra offentliga eller enskilda institutioner för social hjälpverksamhet;

2) medelst upplysningsarbete under olika former söka bland allmänheten sprida en riktig uppfattning om de psykiska sjukdomarna;

3) under form av medicinskt ledd dispensärverksamhet med till buds stående medel understödja de psykiskt sjuka samt i erforderliga fall verka genom lämplig tillsyn och övervakning.

§ 3.

Nya medlemmar kallas av styrelsen efter dess eget beprövande eller efter förslag av förutvarande medlem.

§ 4.

Årsavgiften utgår med minst 2 kronor. Ständig medlem erlägger minst 100 kronor en gång för alla.

§ 5.

Föreningens angelägenheter handhavas mellan årsmötena av dess styrelse, som också tillsätter och avskedar föreningens personal. Styrelsen utgöres av ordförande, vice ordförande, sekreterare och skattmästare samt av en femte medlem, vilka jämte tvenne suppleanter väljas på årsmötet för ett år i sänder. Styrelsen sammanträder, när ordföranden bestämmer eller när tvenne av dess medlemmar sådant begära. Styrelsen är beslutmässig när minst tre medlemmar, däribland ordföranden eller vice ordföranden, äro närvarande eller uttalat sin mening. Vid lika röstetal äger ordföranden utslagsröst. Styrelsens årsberättelse jämte de avslutade räkenskaperna för det gångna året skola till revisorerna överlämnas senast den 15 februari varje år.

§ 6.

Föreningen sammanträder årligen till årsmöte i mars månad, å tid och plats, som av styrelsen bestämmes. Styrelsen äger rätt att sammankalla extra möte, som även skall sammankallas, när minst 20 medlemmar skriftligen så begära.

Vid årsmötet skola förekomma följande ärenden:

1. Styrelsens berättelse över sin verksamhet under det gångna kalenderåret.

2. Revisionsberättelse över verkställd granskning av styrelsens förvaltning med till- eller avstyrkan av ansvarsfrihet.

3. Val av medlemmar i styrelsen.

4. Val av två revisorer jämte två suppleanter för att granska styrelsens förvaltning under det löpande kalenderåret.

5. Andra ärenden, som beröra föreningens verksamhet.

§ 7.

Alla val skola ske öppet, såvida ej någon påkallar sluten omröstning. Vid lika röstetal avgöres lotten. Övriga frågor avgöras genom öppen omröstning och äger vid lika röstetal ordföranden utslagsröst.

§ 8.

Förslag om ändring av dessa stadgar må avgöras endast efter behandling vid tvenne på varandra följande möten, och fordras för dess antagande minst $\frac{2}{3}$ majoritet av de närvarande.

§ 9.

Vid upplösning av föreningen skola dess tillgångar disponeras på sätt, som står i överensstämmelse med föreningens syfte.

Bil. II.

Avskrift.

Berättelse över kuratorns för de sinnessjuka verksamhet under år 1914.

Den omvårdnad om de sinnessjukas privata intressen, som tillkommer kurator, måste i fråga om de riktlinjer, vilka i detta avseende böra följas, ännu få anses stå på försökets stadium. En verksamhet i syfte att i full utsträckning omhändertaga alla de spörsmål, som kunna påkalla kuratorns omtanke beträffande sinnessjuka, är uppenbart av mycket växlande art, och eftersom intet föredöme härutinnan finnes att följa — Sverige är nämligen föregångslandet inom detta område — har kurators arbete ej kunnat läggas efter någon allmängiltig plan, utan har i varje särskilt fall de åtgärder vidtagits, som med hänsyn till förevarande omständigheter syntes lämpliga.

I stort sett lär emellertid kunna skiljas emellan, å ena sidan, det omhändertagande av patienternas medel och tillhörigheter i övrigt, som ifrågasättes under den tid, vederbörande äro intagna på sjukhus, och, å andra sidan den omvårdnad, som i vissa fall förekommer, sedan patienten lämnat sjukhuset, vilken går ut på att ombesörja och tillse, att vederbörande åter bliva nyttiga medlemmar inom samhället.

Vad då först angår omhändertagande av patienternas medel, har detta skett i den ordning, lag om förmyndarskap föreskriver. Kurator har nämligen i flera fall varit i behörig ordning förordnad såsom förmyndare, i vilken egenskap kurator haft att, i den mån sådant tillkommer förmyndare, förvalta vederbörandes medel. I detta hänseende må bl. a. antecknas, att kurator i visst fall även haft att vid domstol utföra och tillvarataga patients rätt och bästa.

Rörande omhändertagande av patients tillhörigheter må särskilt påpekas de svårigheter, som i de flesta fall mött ej allenast i fråga om att efter lämnade anvisningar återfinna olika persedlar, utan ock

i fråga om övervinnande av misstroende och obehag från deras sida, hos vilka dessa saker skola avhämtas.

Såsom belysande i förstnämnda avseende må framhållas, att de erhållna anvisningar på ort och ställe, där sakerna skola vara att finna, ofta visat sig vara ofullständiga eller missvisande, och har kurator haft att utfråga närstående personer eller ock genom hänvändelse till polisen söka få reda på de platser, varest ifrågasvarande tillhörigheter tilläventyrs böra sökas. Det ligger i förhållandenas natur, att de platser, patienten valt för förvaring av sina effekter, oftast äro synnerligen excentriska, vilket bidrager att göra kuratorns arbete ganska tidsödande.

I fråga om undanrödjande av misstroende och obehag har kuratorn med hjälp av antingen fullmakt från kuratorsnämnden eller ock förmyndarförordnande utom i visst undantagsfall lyckats övertyga vederbörande om sin befogenhet att taga hand om patients tillhörigheter. I detta sammanhang tillåter sig kurator anteckna, att, ehuru sinnessjuka lära i allmänhet hysa misstroende mot sin omgivning, kurator nästan utan undantag rönt visst förtroende hos de sinnessjuka själva eller jämförelsevis lätt lyckats övervinna eventuell misstänksamhet.

I sammanhang med omhändertagandet av patients tillhörigheter följer vidare att förvara desamma under ägarens sjukdomstid. För detta ändamål har förhyrts ett s. k. magasin. Noggrann förteckning föres över varje patients olika persedlar, och det tillses, att dessa ej taga någon som helst skada under förvaringstiden, varför sakerna piskas och vädras och även tvättas samt desinficieras. I vissa fall, då kurator så funnit lämpligt, hava sakerna fått kvarstå hos patients anhöriga eller bekanta, varigenom omkostnader besparats.

Vad därefter vidkommer den omvårdnad, som kan ifrågakomma beträffande från sjukhuset utskrivna patienter, må bemärkas dels anskaffande av platser eller arbete åt dem, som blivit förklarade friska eller så pass återställda, att de kunna användas till nyttigt arbete, dels ombestyrandet av lämplig inackordering för dem, som ej anses kunna fullgöra något ordnat arbete, dels ock föranstaltandet om intagande på sjukhem, exempelvis alkoholisthem, av sådana patienter, som behöva sådan vård, som lämnas på dylika anstalter.

Anskaffandet av platser och arbete har antingen skett genom direkt ingripande från kurators sida eller ock genom förmedling av särskilda anstalter, av vilka må nämnas föreningen Skyddsvärnet

och Stockholms läns arbetsförmedlingsanstalt, vad särskilt angår manliga patienter, samt privata platsanskaffningsbyråer inom Stockholms stad, vad angår kvinnliga patienter.

Beträffande ombestyrande av inackorderingar har kurator haft uppmärksamhet fäst på, att sådan inackordering, såväl med hänsyn till i varje fall förekommande ekonomiska omständigheter som ock med hänsyn till patientens speciella läggning, blivit så lämplig som möjligt. Inackorderingar hava företrädesvis erhållits på landet dels i privata hem och dels i pensionat.

I fråga om den ekonomiska delen beträffande kurators verksamhet måste framhållas, att, som kuratorsfonden allenast är avsedd att därmed bestrida löneutgifter till kurator, transportkostnader för patienternas tillhörigheter, hyra för förvaringsmagasin m. fl. löpande utgifter och ej får användas till direkta understöd åt patienter, har kuratorn varit nödsakad att på eget initiativ söka erhålla hjälp åt behövande. I sådant syfte har kurator vänt sig i främsta rummet till fattigvården och i andra hand till förefintliga välgörenhetsinrättningar, av vilka må nämnas Centrala hjälpbyrån, F. V. O. och Skyddsföreningarna inom åtskilliga församlingar inom Stockholm. Medel har på detta sätt, fast ej utan ganska stor svårighet, erhållits, dock ej i den utsträckning, som varit önskvärd.

För ytterligare belysande av kurators verksamhet meddelas här följande tablå:

Förmyndare för	7	personer
Fört rättegångar för	2	»
Tagit reda på tillhörigheter och ställt om att de blivit omhändertagna för	10	»
Omsatt och utlöst pansatta tillhörigheter för	12	»
Magasinerat tillhörigheter för	30	»
Ombesörjt tvätt för	14	»
Korresponderat med anhöriga och andra personer för	20	»
Anskaffat plats till	14	»
» kläder »	8	»
» inackordering till	7	»
» penningar till inackorderade, understöd eller hyra till	6	»
Ombesörjt inbetalning till sjuk- och pensionskassor för	4	»
Lämnat diverse hjälp till	37	»

Inalles ha 95 personer anlitat kurators hjälp under år 1914.

Under kurators verksamhet under det gångna året har såsom nödvändigt framstått krav på *dels* större ekonomiskt bidrag att användas till konvalescenter och *dels* samt framför allt inrättande av ett konvalescenthem. Det har nämligen alltid iakttagits, att svårighet förekommit såväl i fråga om anskaffande av platser eller arbete åt återställda patienter som ock i fråga om erhållande av lämpliga inackorderingsställen åt ej fullt återställda patienter. Och har denna svårighet i huvudsak haft sin grund i motvilja, för att ej säga rädsla, för sådana patienter, som här äro i fråga. Ett dylikt hem skulle på ett för samhället vinstgivande sätt komplettera kuratorns arbete och göra det mera fruktbarande. De ofta ohjälpligt vidriga förhållanden, som möta den nyutskrivna patienten, äro i många fall tillräckliga för att så småningom åter föra honom tillbaka till sjukhuset, då han kostar samhället många gånger den ringa summa, det skulle betinga att lämna honom relativt skydd, tills han hunnit intaga sin plats som en verksam medborgare. Kurator anser, att ett sådant hem vore ett för samhället billigare och för patienterna bättre sätt att taga hand om dem än den nu gängse vägen över sjukhuset och till »Försörjningen».

Stockholm i februari 1915.

Gertrud Rodhe.

Bil. III.

Avskrift.

Berättelse över kuratorns för de sinnessjuka verksamhet under år 1915.

I likhet med vad kurator i redogörelsen för år 1914 anmärkte, måste framhållas, att kurator ej heller under år 1915 kunnat följa någon allmängiltig plan för sitt arbete. Kurator har sökt anpassa sin hjälp efter förhandenvarande förhållande i varje särskilt fall. Den omvårdnad om de sinnessjukas privata intressen, som åligger kurator, måste göras beroende av de sinnessjuka själva och de omständigheter, vilka te sig vid de tillfällen, då kurator har att ingripa. Någon lämplig klassificering av de olika fall, som kommit under kurators behandling, synes icke kunna åstad-

kommas, och torde för den skull en redogörelse för kurators verksamhet få hållas i mera allmän form.

I stort sett läser emellertid kunna skiljas emellan, å ena sidan, det omhändertagande av patienters medel och tillhörigheter i övrigt, som ifrågasättes under den tid, vederbörande äro intagna på sjukhus, och, å andra sidan, den omvårdnad, som i vissa fall förekommer, sedan patienten lämnat sjukhuset.

Vad då först angår omhändertagandet av patienters medel, har detta skett i den ordning, lag om förmyndarskap föreskriver. Sälunda har kurator varit i vederbörlig ordning förordnad såsom förmyndare för 19 personer, varav 5 från år 1914. I sin egen- skap av förmyndare har kurator haft att, i den mån sådant till- kommer förmyndare, förvalta vederbörandes medel, i vilket avseende kurator fört rättegång för 2 personer, verkställt eller biträtt vid förrättande av bouppteckningar och arvskiften efter 9 personer. Vidare har kurator fört rättegångar angående skilsmässa i 4 olika fall. Av här uppräknade personer ha 4 kommit under kurators vård under år 1914 och 11 under år 1915.

I fråga om tillvaratagande av patienters tillhörigheter i övrigt må till en början erinras om de svårigheter, som i de flesta fall mött, icke blott då det gällt att efter lämnade anvisningar åter- finna olika persedlar, utan även i avseende på att kunna övervinna misstroende och obehag från deras sida, hos vilka sakerna varit att avhämta. I förstnämnda hänseende må framhållas, att erhålla anvisningar på ort och ställe, där tillhörigheter vore att finna, ofta visat sig ofullständiga eller oriktiga, och har kurator i dylika fall haft att utfråga närstående personer eller ock genom hänvån- delse till polisen sökt få reda på de platser, varest ifrågavarande saker till äventyrs borde sökas. Det ligger i förhållandenas natur, att de platser, sinnessjuka personer välja för förvaring av sina effekter, oftast äro synnerligen ovanliga, vilket bidrager att göra kurators arbete ganska tidsödande. Beträffande övervinnandet av ovan antydda misstroende och obehag, så har kurator med hjälp av antingen fullmakt från kuratorsnämnden eller ock förmyndare- förordnande i allmänhet lyckats övertyga vederbörande om sin be- fogenhet. I detta sammanhang har kurator anledning uttala, att åtskilliga förhållanden synas tyda på, att, i och med kuratorsinsti- tutionen för sinnessjuka blir mera känd, kurators arbete i denna del torde bliva mindre mödosamt.

Rörande själva arten av kurators arbete i denna del må med- delas följande uppgifter. Kurator har haft att taga reda på till- hörigheter och ombesörjt, att de blivit omhändertagna av veder- börande patienter närstående personer i 9 olika fall, att omsätta och utlösa pantsatta tillhörigheter för 14 personer, att tillvarataga penningar och bankböcker för 11 personer, att ombesörja tvätt för 10 personer och att verkställa transporter samt flyttningar i 54 olika fall. Vidare har kurator ombesörjt magasinering av till- hörigheter för 30 personer. För detta ändamål har förhyrts ett s. k. magasin, där sakerna inlagts, sedan de vädrats, tvättats och efter behov desinficerats; noggrann förteckning föres över de så- lunda förvarade sakerna. Under viss patients sjukdomstid har kurator haft att tillse och förvalta ett åsyftade person tillhörigt bokbinderi, ett åliggande, som givetvis varit mycket krävande.

Vad därefter vidkommer den omvårdnad, som kan ifrågakomma beträffande från sjukhuset utskrivna patienter, avser ju denna att tillse, att vederbörande åter bliva nyttiga medlemmar i samhället, och har kurator i detta syfte ansett sig, där behovet påkallat, böra lämna all den hjälp och allt det stöd, som stått till buds, vari- genom kurator trott sig i någon mån kunna förhindra återfall. Här- vid må emellertid betonas, att ett underlättande av kurators strä- vanden i detta hänseende i hög grad skulle vinnas, om kurator hade tillgång till pekuniära medel i större utsträckning, än vad nu är fallet.

Till belysande av kurators arbete i denna del må anföras följande.

Det har tillkommit kurator att anskaffa platser eller befatt- ningar åt 14 personer, att ombestyras inackorderingar eller bostäder åt 11 personer, att föranstalta om intagande på alkoholisthem för 1 person, på blindhem för 1 person, på ålderdomshem för 1 person och på uppfostringsanstalt för 1 person, att av kuratorsfondens medel lämna understöd åt 6 personer, att anskaffa kläder åt 9 personer och att anskaffa och utdela penningar till understöd, inackor- deringar eller hyra åt 15 personer.

Dessutom har kurator haft att ombestyras inbetalningar till sjuk- och pensionskassor samt livförsäkringar åt 8 personer, därav 5 från år 1914 och 3 tillkomna under år 1915, att lämna diverse hjälp till 41 personer och att föra korrespondens med 37 personer.

Anskaffande av platser har antingen skett genom direkt in- gripande från kurators sida eller ock genom förmedling av särskilda

allmänna anstalter, av vilka må nämnas Stockholms läns arbetsförmedling (både manliga och kvinnliga patienter), varförutom för kvinnliga patienter även några privata platsanskaffningsbyråer anlitas.

Vid ombestyran det av inackorderingar har kurator haft uppmärksamhet fäst på, att sådan inackordering blivit så lämplig som möjligt, i vilket avseende hänsyn tagits till i varje fall förekommande ekonomiska omständigheter och givetvis även till respektive patienters speciella läggning. Inackorderingar ha företrädesvis erhållits på landet, dels i privata hem och dels i pensionat.

I fråga om anskaffande av behövliga penningmedel till understöd åt behövande patienter har kurator efter hänvändelse erhållit bidrag från dels fattigvården, dels församlingarnas skyddsföreningar, dels Skyddsföreningen för sinnessjuka, dels ock Svenska Dagbladets julinsamling, varjämte några privata personer lämnat materiell uppmuntran i förevarande syfte.

I detta sammanhang synes böra antecknas det arbete, som för kurator förekommit vid inträffade dödsfall, varvid må framhållas, att kurator ombesörjt försäljning av de avlidna patienternas tillhörigheter och sedan lämnat redovisning till fattigvården.

Slutligen är att anteckna, att sammanlagda antalet personer, som anlitat kurators hjälp under år 1915, utgör 127, varav 50 från år 1914.

Under kurators verksamhet det gångna året har framstått såsom uppenbart, att, för att hans arbete skall i största möjliga mån bli effektivt, större ekonomiskt bidrag bör ställas till kurators förfogande, för att kurator skall kunna i full utsträckning fylla den uppgift, som kuratorsinstitutionen för sinnessjuka torde innebära. På det område, å vilket kurator är satt att verka, finnes tillfälle att göra gott i vidare mån än måhända inom andra områden, där samhället och enskilda dock hittills gjort stora materiella uppoffringar. Själva arten av den sjukdom, för vilken kurators klienter äro utsatta, manar andra personer, framför allt de, som äro ställda på livets solsida, att härutinnan uppträda som hjälpande och stödjande. Kurator kan icke undertrycka att låta komma till synes den under kurators verksamhet städse påfallande känsla av medlidsamhet, vilken tvingar sig fram och omfattar den, som har att taga vård om patienter, varom här är fråga. Ofantligt mycket skulle vinnas, om ett konvalescenthem funnes att tillgå för de sinnessjuka. Inrättandet av ett sådant hem är givetvis förenat med stora ekonomiska upp-

offringar för samhället, men kurator har blivit mer och mer övertygad, att inga uppoffringar få anses för stora, då det gäller ett så ömmande syfte, som här ifrågasättes. Kurator föreställer sig, att ett sådant hem skulle på ett lyckligt sätt komplettera kurators verksamhet. Under patientens vistelse på hemmet skulle densamma kunna på ett synnerligen tillförlitligt sätt beredas att åter bliva en nyttig medborgare i samhället.

Stockholm i februari 1916.

Gertrud Rodhe.

Bil. IV.

Avskrift.

Berättelse över kurators för de sinnessjuka verksamhet under år 1916.

En redogörelse för den verksamhet, som tillkommer kurator för de sinnessjuka, kan givetvis icke ifrågasättas skola innefatta uppgifter angående allt det arbete, vilket är förenat med befattningen i fråga. I sakens egen natur ligger, att det här rör sig om bestyr av den mest skiftande beskaffenhet; den dagliga omtanke rörande de personer, som komma under kurators vård, föranleder åtgärder av mycket olika art, och kan under erinran härom näpe-ligen ifrågakomma någon fullt uttömmande redogörelse för kurators arbete. Allenast i så att säga stora drag torde en dylik berättelse böra hållas, innefattande uppgifter beträffande de mera framträdande momenten i kurators arbete. I sådant syfte får nu kurator meddela följande.

Under det gångna året har kurator varit förmyndare för 28 personer, fört rättegångar rörande skilsmässor i 4 fall, upprättat bouppteckningar och bevakat myndlings rätt vid arvskiften i 6 fall, ombesörjt begravningar vid 2 tillfällen och tagit hand om samt avyttrat tillhörigheter efter avlidna vid 7 tillfällen.

Kurator har haft att taga reda på tillhörigheter för 49 personer, av vilka genom kurators försorg magasinering skett för 42 och anhöriga till vederbörande patienter tagit vård om saker för 7 personer, att omsätta och utlösa pantsatta saker för 11 personer, att tillvarataga penningar och bankböcker för 14 personer, att ombesörja tvätt för 7 personer och att verkställa transporter och flyttningar vid 56 tillfällen.

Vidare har tillkommit kurator att anskaffa platser eller befattningar åt 19 personer, att ombestyras inackorderingar: i vilohem på landet åt 8 personer, å badort åt 1 person, å sanatorium åt 1 person, i dövstumshem åt 1 person, i ålderdomshem åt 1 person och i fattigvårdsinrättning åt 1 person.

Kurator har anskaffat kläder åt 7 personer, utdelat understöd för inackordering och hyra åt 45 personer, ombesörjt inbetalningar till sjuk- och begravningskassor samt livförsäkringsbolag för 8 personer, ombestyrt och delvis bekostat kurs i barnavård för 1 person och omhändertagit 3 barn, av vilka 2 blivit intagna på barnhem och 1 inackorderats i familj.

Slutligen må antecknas, att kurator korresponderat med 50 personer och lämnat diverse hjälp åt 58 personer.

Antalet personer, som under året kommit under kurators insende, har utgjort 170, därav 77 från föregående år och 93 tillkomna under redogörelseåret.

Medel för utdelning av understöd hava erhållits *dels* av Fords donationsfond 400 kr., *dels* av Stockholms Dagblads julinsamling 150 kr., *dels* av Svenska Dagbladets julinsamling 200 kr., *dels* och av Aftonbladets julinsamling 500 kr. På kurators initiativ hava medel åt vissa personer utdelats av fattigvården, Säterstenska fonden, föreningen De Blindas Vänner, Skyddsföreningen för sinnessjuka och Oscars församlings skyddsförening. Vidare må i detta sammanhang framhållas, att för kuratorsverksamhetens bedrivande har till kuratorsfonden influtit medel från förut omnämnda Säterstenska fonden 500 kr., genom fru Else Kleen 535 kr. och från privata personer 90 kr.

På sätt som framgår av ovanstående — särskilt vad angår uppgifterna beträffande influtna medel — lär det kunna konstateras en viss framgång i kuratorsverksamheten under det gångna året, och må vidare anföras att kurator numera anlitas med rådfrågningar från skilda håll över hela riket angående vården av sådana sinnessjuka personer, som icke äro intagna på sinnessjukhus eller hospital, allt förhållanden, som synas tyda på att kuratorsverksamheten kommer att mer och mer utvecklas.

Stockholm i februari 1917.

Gertrud Rodhe.
Kurator.